

TÜRKİYE'NİN İBER-AMERİKA KONFERANSINA ORTAK GÖZLEMCI OLARAK KABUL EDİLMESİ

Ülkemizin İber-Amerika Konferansı nezdinde Ortak Gözlemci statüsünün tanınmasına yönelik resmi başvurusunu havi, Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'ın anılan kuruluşun Genel Sekreteri Andres Allamand'ı muhatap mektubu İber-Amerika Konferansı Sekretaryasına 3 Temmuz 2026'da iletilmiştir.

Ortak Gözlemcilik başvurumuz, 24 Eylül 2026 tarihinde New York'ta gerçekleştirilen İber-Amerika Dışişleri Bakanları toplantısında oydaşma ile onaylanmış olup, 4-5 Kasım 2026 tarihlerinde Madrid'de düzenlenecek 30. İber-Amerika Konferansı Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi vesilesiyle resmiyet kazanacaktır.

Ülkemiz Ortak Gözlemci statüsü sayesinde, İber-Amerika Sekretaryasıyla işbirliği içerisinde, bölge ülkeleriyle siyasi diyalogunu derinleştirebilecektir. Bu çerçevede ayrıca, ticari, kültürel ve kalkınma yardımları alanında üçlü işbirliği imkanlarının da çeşitlendirilmesi mümkün olacaktır.

İber-Amerika Konferansı

İber-Amerika Zirvesi, Latin Amerika'dan (Arjantin, Bolivya, Brezilya, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Şili, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, El Salvador, Guatemala, Honduras, Meksika, Nikaragua, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay ve Venezuela) ve İber Yarımadası'ndan Portekizce, Katalanca ve İspanyolca konuşan Portekiz, Andorra ve İspanya da dahil olmak üzere 22 ülkeyi bir araya getiren siyasi koordinasyon mekanizmasının bir parçasıdır. 1991 ve 1992 yıllarında Guadalajara ve Madrid'de düzenlenen Kurucu Zirvelerle teşkil edilmiştir.

İber-Amerika Genel Sekreterliği (SEGIB), 2003 yılında Santa Cruz de la Sierra Zirvesi'nde (Bolivya) kurulmuş ve 2005 yılında Salamanca Zirvesi'nde (İspanya) çalışmalarına başlamıştır. 2005'ten beri Zirveler için hazırlık çalışmalarını programlayıp koordine etmekte ve İber-Amerika Uluslar Topluluğunu oluşturan 22 hükümet arasında irtibat görevi görmektedir.

İber Amerika Konferansı Genel Sekreterliğini 2005-2014 yılları arasında Uruguaylı Enrique Valentín Iglesias García, 2014-2022 yılları arasında Kosta Rikalı Rebeca Grynspan üstlenmiştir. Şubat 2022'den beri ise Şilili Andrés Allamand Genel Sekreter olarak görev yapmaktadır.

İber-Amerika Genel Sekreterliği Madrid'de bulunmaktadır. Güney Amerika Bölge Ofisi Montevideo'da, And ülkeleri Bölge Ofisi Lima'da ve bir diğer Bölge Ofisi Meksika Şehri'ndedir.

Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi; İber-Amerikan Konferansının en üst aşamasıdır ve Dışişleri Bakanları toplantıları, Ulusal Koordinatörler ve İşbirliği Görevlileri Ağları ve İber-Amerikan alanındaki sektörel bakanlık toplantıları sırasında varılan anlaşmalarla desteklenmektedir. Zirvelerde, sektörel Bakanlar toplantıları, forumlar ve toplantılardan oluşan bir takvim mevcuttur. İki yıl boyunca, Geçici Sekreterliği yürüten ülke; İber-Amerikan Genel Sekreterliği ile birlikte, Üye Devletler ve sivil toplum temsilcilerinin katıldığı toplantı ve buluşma takvimini koordine etmektedir.

2014'ten bu yana her iki yılda bir 22 üye ülkenin Devlet ve Hükümet Başkanlarının katıldığı Zirvelerde, Teşkilatın Eylem Programı ve İber-Amerika İşbirliği için Dört Yıllık Eylem Planları (PACCI) aracılığıyla hayata geçirilen, ortak çıkarlara dayalı bir gündem üzerinde çalışılmaktadır.

2007 yılında, XVII İber-Amerikan Zirvesi'nde Başkanlar tarafından kabul edilen San Salvador Mutabakatı ile İber-Amerikan Konferansı'nın Ortak ve İstişari Gözlemcileri statüsü oluşturulmuştur.

Sözkonusu statüler ile Teşkilata katkılarda bulunabilecek ülkeler *Ortak Gözlemci*, uluslararası kuruluşlar ise *İstişari Gözlemci* olarak katılım sağlayabilirler. Halihazırda 12 ülke Ortak Gözlemci statüsüne ve 18 uluslararası Teşkilat İstişari Gözlemci statüsüne sahiptir.

İber-Amerikan Konferansı'nda Ortak Gözlemci statüsündeki ülkeler, her iki yılda bir gerçekleştirilen İber-Amerikan Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi; Konferansın Sektörel Bakanlar Toplantıları; Dışişleri Bakanları, Ulusal Koordinatörler ve İşbirliği Görevlileri Toplantıları ile İşbirliği faaliyetlerine katılım hakkı elde ederler.

Ortak Gözlemciler

2009'da Belçika ve İtalya; 2010'da Fransa, Hollanda, Fas ve Filipinler; 2012'de Haiti; 2013'te Japonya; 2016'da Güney Kore; 2021'de Macaristan, Almanya ve Lüksemburg Ortak Gözlemci statüsüne kabul edilmiştir.

İstişari Gözlemciler

-2009'da FAO-Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı, FLACSO-Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales (Latin Amerika Sosyal Bilimler Fakültesi), OECD-Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, OECS- Doğu Karayip Devletleri Teşkilatı, SELA-Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Sistemi ve UL- Latin Birliği;

-2010'da ALADI- Latin Amerika Entegrasyon Derneği, ECLAC - Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu, IOM- Uluslararası Göç Örgütü, ILO- Uluslararası Çalışma Teşkilatı, PAHO- Pan Amerikan Sağlık Teşkilatı, UNDP- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, UNEP- Birleşmiş Milletler Çevre Programı, IDB- Amerikalılar Arası Kalkınma Bankası, CAF-Latin Amerika Kalkınma Bankası ve WFP- Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı;

-2013'te UNICEF- Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, 2021'de UN WOMEN-Birleşmiş Milletler ve 2023'te CPLP- Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu İstişari Gözlemci statüsü elde etmişlerdir.